

KAMERAT:

Lærernes seige motstand har foreløpig satt en stopper for en hodekuls gjennomføring av quislings plan om en nyorganisering av alle yrker, som igjen skulle kunne ut i "valg" til et riksting. Rikstinget skulle erstatte vårt Storting og gi quisling et slags grunnlag å bygge sin makt på. Det er trolig, som det har vært sagt, at denne nyorganisering med riksting på toppen er en hovedbetingelse for at quisling fortsatt skal ha tyskernes støtte. Det har under arbeidet med nyorganisering av yrkene ikke hatt noen betydning om quisling hverved kunne skaffe seg noen reel tilslutning. Bare han formelt kunne klare å få den ytre organisasjonsbygningen i orden med sine egne oppnevnte ledere, ville hensikten fra hans side være nådd foreløpig.

Lærernes motstand og motstanden fra en rekke andre yrker, og den bestemte og faste holdning fra arbeidernes side har som nevnt foreløpig satt en stopper for gjennomføringen av dette. Vi vet at omorganiseringen av landsorganisasjonen og arbeidsgiverforeningen til et Arbeidssamband var fastsatt til 1. mai. Universitetets Aula var allerede leiet til et stort festmøte, hvor quisling selv skulle ha den ære å proklamere Arbeidssambandet. Noen få dager forut ble det hele avlyst. Det betydde ikke noe endelig oppgivelse av planen, men bare en utsettelse. Tyskerne har gitt beskjed om at konflikten med lærerne og de andre sambundene som er offentliggjort kjent, først må ordnes. NS raser verre enn noensinne mot lærerne som stenger dem veien for gjennomføringen av den samlede plan for nyorganiseringen. Det tyder bl.a. den høyst eiendommelige opptreden på Stabekk skole om, som vi nevnte i forrige nummer. Vi nevnte også at lærerne har valgt den eneste riktige linje som må følges: Vi nekter ikke å utføre vårt daglige arbeid, men vi nekter å bli med i eller medvirke til den nyordningen som har til hensikt å gi landsforrederen quisling noensomhelst grunnlag å stå på. Han skal fortsatt få støtte seg til sin egen forrederklikk og de tyske bajonetter. Noen annen støtte skal han ikke få.

Men nå skal vi være klar over at NS arbeider iherdig innen alle yrker for å forberede det neste framstøt. De er klar over at overfor arbeiderne nytter det ikke uten videre å ~~by~~ påby medlemskap i arbeidssambandet. De forbereder nå å ta det spørsmål med list og lempe. Sammenslutningen av en rekke forbund er et ledd i dette arbeid. Vi har ikke kunnet hindre et alminnelig ~~xxxxxxx~~ påbud om sammenslutning av en del forbund, så meget mer som det ikke har foregatt noen reel sammenslutning. De sammensluttede forbund har ~~ikxx~~ fått en komisk leder mot tidligere en for hvert forbund. De enkeltes forbundsapparater virker ellers som tidligere. Nå arbeides det imidlertid med å få gjort denne sammenslutning reel.

Som et ledd i dette første forbundsrådsmøtet vært samlet i Norsk Forbund for Bygningsindustrien og representantskapsmøte i Norsk Jern- og Metall. I det første møtet ble det gitt en redegjørelse for sammenslutningsplanene for forbundene. I det annet møtet ble det oppnevnt en lovkomité på 9 medlemmer som skal utarbeide forslag til lover for Norsk forbund for Jern- og Metallindustrien med et arbeidsutvalg på tre medlemmer. Komitèen skal utarbeide forslag til lover som de ikke har noen endelig innflytelse på.

Det er ingen tvil om at løsningen av dette spørsmålet er av grunnleggende betydning for det videre arbeid med arbeidssambandet. Arbeidernes stilling til dette er klar: Motstand mot enhver form for arbeidssamband.

Tillitsmennenes stilling må derfor være gitt: Så lenge man ikke har noen reel innflytelse, vil alt hva man gjør være tjene NS.

-v-

NORSK FORBUND FOR OFFENTLIGE YRKER

hadde innkalt en rekke styrever til møte den 22. mai i Folkets Hus store sal. Dagen forut ble møtet avlyst, da arrangørene hadde fått nyss om at det ikke ville komme noen folk på møtet. Møtet var et ledd i nyordningsplanene,

og dette ønsker tillitsmennene ikke å ha noen befattning med. Nå har imidlertid den komiske Meyer oppnevnt et redigende (?) utvalg for forberede den endelige sammenslutningen.

DEPARTEMENTETS TILBAKESLAG I LÆRERSTRIDEN.

Er nazistenes reaksjon for at folk skal bli klar over at lærerne ikke har vekket en tonne fra sitt standpunkt og nekter enhver befattning med lærersambandet, kommer tydelig fram i følgende rundskriv fra Orvar Sæther: Norges Lærerskavlands tillitsmenn må iakta følgende: 1. For å unngå misforståelse må enhver diskusjon om erklæring eller ikke erklæring unngås. Det skal ikke foretas noen underskrift. 2. Fylkeslederen skal ikke gripe inn noe sted. Det er Departementets tillitsmenn som har avgjørelsen ved åpnin åpning eller lukning av skolene. 3. Pass derimot godt på hvem som er trødrekkere og skriv dem opp. Rapportor inn både dem og de som ikke begynner på skolen. 4. Hold god forbindelse med landsledelsen og ikke foreta Dem noe ekstraordinært uten å spørre. 5. Søtt opp en liste over dem som De mener for alltid bør fjernes fra sin stilling.

-v-

DEN FØRSTE LÆRER

Er nå falt på ærens mark. Det er Olav Hole fra Tjølling i Vestfold som døde på Kirkenes den 6. mai. Hole var blant de 500 lærere som ble sendt nordover med D/S Skjærstad under fryktelige forhold.

-v-

HITLER FRATOK DE TYSKE ARBEIDERE FERIE

i sin siste tale. Han gjorde merksam på at han ikke hatt ferie siden krigen begynte, og hans sønner kunne heller ikke regne med ferie. Derfor var det utslukket at de tyske arbeidere kunne få noen ferie. Det er interessant å se at samtidig har den engelske regjering påbudt at de engelske arbeidere skal ha ferie i år.

-v-

DEN SVENSKES LANDSORGJENISJONS

organ Fackförningsrörelsen skriver om henrettelsen av 18 gidsler: Men det norske folket seer inte: 18 oskylldiga av de våra ha 'ödast som väderfällning för 2 gestapornas liv. Det skal betales med at vi ta livet av 162 av motsidans folk. Enligt förljudande ha de i stället föresatt sig att ett betaltprogram i 3 punkter skall vara klart att genomföras på befrielsens dag. De tyske soldaterna, som komit til Norge på grunn av krigets lag skola sändas hem okränkta. Den politiska polisen skall dömas efter norsk rett - men straffet för varje med verkan till tortyr är avlivning utan tortyr. Och NS-folket skall rannsakas och dömas som landsförrädare i krigstid.

-v-

ISLAND EN REKKE NORSKE FANGER I TYSKLAND

som har sittet i konsentrasjonsleir der er nå sendt videre til Polen. Hver fangene nå er vet man ikke nøyaktig, men det forlyder at de er satt inn som arbeidssoldater på samme måten som "kommunister og jøder". En svensk avis skriver: Foruten rektor Seip, Einar Gerhardsen, Arnulf Överland og Rolf Hofmo vet man at også lektor August Lunge - en sønn av Nobelpristageren dr. Christian Lunge - befinner seg blant de deproterte. Avisen kan også melde at formannen i Stenindustriarbeiderforbundet, Henry Hansen, er blant disse fanger.

-v-

I SINELMAI-TALE

som var rettet til Sverige sier Olav Hindahl bl.a.: Det å vinne freden er kanskje et større problem enn å vinne krigen. I dette arbeid for å vinne freden verden over vil selvfølgelig arbeidernes organisasjoner ha et avgjørende ord. De svenske arbeidere er stolte av sine organisasjoner og med rette. Men de store, sterke, fast sammentømrede organisasjoner skal ikke bare være gallionsfigurer som en viser hen til. En må ha rett til å kreve at de skal ha et ord med i laget i den verdensomfattende kamp som i dag pågår. Representantene fra arbeidsorganisasjonenes råd og syn -

ikke bare fagdiplomater og politikere alene - må vaie tungt i skålen når redsbetingelsene skal avgjøres. Det nordiske samarbeid eller rettere sagt det skandinaviske samarbeidet er av god el. lute. Det er ~~xxxxx~~ holdt mange vakre taler om det slaktskap som er tilstede både kulturelt og sosialt mellom svensker og nordmenn. Til det er bare å si i dag: Det er i nöden man lærer sine venner å kjenne.

-v-

HITLERS SISTE TALE

Her, etter hva der erfares fra sikker kilde, gjort et pinlig inntrykk hos det tyske folk. Hans raserianfall mot hjemmefronten og den stadig tiltagende krigstrøtthet hos de tyske soldater har ikke falt i god jord. Dette er da også framstående menn i Tyskland klar over. I en pressemottagelse etter talen hvor førerens tale ble kommentert og forklart ble det fra den mann som hadde fått det ørefulle, men så pinlige avbrutt forklart at Hitler nettopp hadde kommet tilbake fra Ostfronten og hadde sett elendigheten der som sammenlignet med hjemmefronten var et rent helvete. Dette hadde gjort et så sterkt inntrykk på ham at han måtte få raserianfall og skjelle hjemmefronten ut for dens unnfallenhet. Altså det rene forsvar for der Führer som jo i hans ufeilbarhet skulle synes unödvendig. Videre ble det fra samme kilde meddelt at de engelske bomberøder over tyske byer er i ferd med å slå alvorlige sprekker i den tyske hjemmefronten.

-v-

ERA FINNLAND KOMMER DET NÅ MELDINGER

Gjennom finske arbeider som er i Sverige på ferie, om at fler og fler av de finske soldater blir sendt hjem fra fronten, saledes er det flere bedrifter i Helsingfors hvor de fleste menn nå er kommet tilbake og er trutt inn i sitt arbeid igjen. Finnene som selv er meget lite orientert, mener at det nå litt etter litt vil bli sendt fra fronten alle de som kan sendes utenom de nödvendige grensemannskap og at det blir tyskere som heretter skal före krigen på nordfronten så lenge den varer. Satsituasjonen i Finland er nå så dårlig som den kan bli. Det meddeles at det ikke har vært poteter å få i de siste 6 måneder. Smör eller margarin er helt ute av handelen. Fiskefordelingen har vært 250 gram pr. person pr. uke når det har vært fisk å få. De fiskearbeiderne forteller selv at maten i vinter har bestått for det vesentligste av frossen kålrot duppet i salt.

-v-

NORGESSTEMNINGEN

Vir seg mer og mer tilkjenne både i svensk presse og hos det svenske folk. De fleste antinazistiske aviser har daglige artikler om forholdene i Norge, hvor de tar klar stilling til styresettet, overgrepene og terroren. Märket på de 18 nordmenn som ble skutt 30. april var gjenstand for forferdelse og sympati både i skrift og tale. Alle aviser, unntatt de rent nazistiske, kommenterte de såkalte dödsdömer, og de slo fast at dette her ikke var spørsmål om en krigshandling, men mer om på uskyldige unge mennesker. Social-Demokraten skriver bl.a.: Dette är icke krig. Det är bödelärning. Ingen diplomatisk omskrivning skal dölja avskyn för et skräkvilde som tydeligen holder på at löpa linan ut. Tidsskriftet "NU" sier i sine kommentarer til dette at Social-Demokraten her har gitt uttrykk for svensk reaksjon overfor tyskernes framferd i Norge. Forhenverende utenriksminister Sandler ba i sin 1.mai-tale i Gjøvik om 2 minutters tystnad til ära for de myrde.

-v-

TIL TROSS FOR DEN STORE PRODUKSJON

av syntetisk gummi - buna - er gummiangelen i Stor-Tyskland allerede akutt. Det synes som om det trenges en viss innblandingsprosent av naturgummi i bilringer av buna for at de ikke skal sprekke. Bunaen er mer motstandsdyktig mot oljer og syrer enn naturgummi og dens slitestyrke oppgis å være større, men den har ikke naturgummis elastisitet. De ringe som ble laget av buna på Askia gummivarefabrikk hadde saledes en levetid på omlag en tredjedel av de ringe som fabrikkens tidligere hadde framstilt.

HELLER IKKE FORSYNINGENE AV BRENSELØLJE

vil strekke til for en aktiv og langvarig krigføring. Når oljemangel ikke alt ~~tilkjenner~~ har forårsaket en avslapping i akselmaktens krigføring, er årsaken utvilsomt den at Tyskland i 1940 og 1941 kom over store oljeforråd i de okkuperte land. Ved alliansen med Romania fikk tyskerne i 1940 et oljefeltiskull på 3.2 mill. tonn, Romanias produksjon i 1940 er oppeitt til 5.2 mill. tonn, en sterk tilvekst sammenlignet med 3.5 mill. tonn noen år tidligere. En vesentlig årsak skal være mangelen på boreutstyr, ututstyr som tidligere ble innført fra U.S.A. I det stor-tyske naktområde forøvrig produseres det bare omlag 1.6 mill. tonn råolje. Tyskland er derfor helt avhengig av sin syntetiske produksjon. Denne beløp seg i 1937 til 960 tusen tonn og i 1938 til omlag 2 mill. tonn. Ved utvinning av olje av brunkull går det omlag tre tonn brunkull for å få en tonn olje. Selv om Tyskland til tross for de alliertes systematiske bombing av oljeutvinningsanleggene skulle ha maktet å øke den syntetiske produksjon til det tredobbelte, altså 6 mill. tonn, vil man i alt ikke ha mer enn 12.8 mill. tonn til rådighet. Om en går ut fra at sivilforbruket i det tyske naktområde er gått ned til en fjerdedel av fredsforbruket som var omlag 20 mill. tonn olje, kommer en til at Tyskland og dets europeiske allierte har omlag 7.8 mill. tonn olje til rådighet for den aktive krigføring. De stadig skjerpene restriksjonene på oljeforbruket i de okkuperte land tyder på at oljemangel gjør seg mer og mer gjellende. Bærlig vanskelig synes det å være med solarolje og ~~småolje~~ småolje.

-v-

Under felttoget mot Frankrike

har militærmyndigheter anslått den tyske armés oljeforbruk til omlag 1.5 mill. t. pr. måned. Etter det skulle de 7.8 mill. tonn pr. år som er det kvantum en har grunn til å tro står til Stor-Tysklands rådighet for aktiv krigføring, bare tillater en tilsvarende intensitet i krigføringen som som den mot Frankrike i ca. 5 av rets måneder. Det må anses som sansynlig at at en vesentlig årsak til at offensiven mot Leningrad og Moskva mislyktes var at oljeforforslone sviktet. Ikke bare var forbindelseslinjene blitt for lange, men det kvantum olje som sto til hærens rådighet var etter hvert blitt for lite til å tillate full utnyttning av de motoriserte væpen. Inntil felttoget Sovjett-Unionen hadde det lyktes tyskerne å føre intense, men korte felttog, og i de lange mellomrommene mellom hvert felttog hadde landet anledning til å fornye sine oljelagre. Flykrigen, bombingene av England har neppe kostet Tyskland mer enn en fjerdedel av den oljeproduksjon som sto til rådighet for aktiv krigføring. Nå må en imidlertid anta at krig i Russland sammen med felttoget i Libya koster Tyskland omlag en halv halv mill. tonn i måneden. Det er derfor grunn til å tro at Tyskland ikke lenger nevneverdig er i stand til å øke sine oljeforråd. Oppretter de xix allierte ennå en front til, eksempelvis i nord eller vest, kan Tyskland bli tvunget til ennå større passivitet på Østfronten. Det må anses for utelukket at Tyskland kan makte å føre en langvarig krig på tre fronter uten at dets krigføring vesentlig svekkes som følge av oljemangel.

-v-

I HELLAS

er det forferdelige tilstande. Okkupasjonsmaktene har skapt fullstendig kaos i landet. Det er en skrikende nød og en omfattende sabotasje fra sivilfolket slik at tyskerne har overveiet å stoppe alle tilførsler, som de selvsagt har latt grekerne få av sitt berømt "storsinn" til de "arbeids-sky elementer" som tyskerne kaller dem. Dansk "Politikken" melder fra "kompetent krets" blir det demotert at det skal være 2000 dødsfall daglig på grunn av hungersnød. Det er "bare" 180 - 200 d. lig. I mars meldte den engelske avisen "Daily Telegraph" at det under okkupasjonen var henrettet ~~et~~ eller sultet ihjel 150 til 200 tusen grekere.

-v-

TYSK LANDBRUK I UKRAINA.

Da russerne trakk seg tilbake fra Ukraina siste høst tok de med seg alle de landbruksmaskiner de klarte, og resten ble ødelagt. I tysk propaganda i vinter ble disse maskiner erstattet av de utmerkede tyske og

-5-

Våronna skulle derfor gå for fullt krefter til beste for det Stor-Tyske riket i 1942. Senere på våren meddeles offisielt i Deutsche-Ukraina Zeitung at værarbeidet vesentlig neddrives med håndkraft på grunn av maskin- og bensinmangel. Det kan bli en mager høst.

Følgenes telegram

kom til skaperen av Maihaugen på hans 80-årsdag, altså til Anders Sandvig fra Macody Lund:

"Din Nasjonale Sunning vil hvile trygt på haugen,
når den andre er røket på rauen."

Det bekreftes at telegrammet er kommet fram.

-v-

Arbeidernes representant

i produksjonsrådet, Robert Watt, som er en gammel tillitsmann i American Federation av Labour, uttalte som arbeidernes meninger følgende: "De amerikanske arbeideres stilling er denne: Hver eneste fagforening har besluttet ikke å streike av noen årsak, og løftene er holdt til nesten hundre prosent. I 1941 i tiden januar til 15. mars var tapet i arbeidstid på grunn av streiker 12 timer pr. mann og arbeidsår. I det samme tilsrom i år er tapet 16 minutter pr. mann.

-v-

Den russiske avis

Isvestia fortæller i en artikkel at en del soldater fra den norske legion har gått over til russerne på Østfronten. Under forhørene fortalte soldatene at de hadde meldt seg til legionen med det mål for øyet vel første anledning å stikke over til de allierte!

-v-

I flukt med sammenslutningen

som har funnet sted av en rekke av forbundene arbeides det nå også for sammenslutning av en rekke fagforeninger. Det er som vi har påpekt i vår innledningsartikkel, i nyorganiseringen etter nazistisk mønster.

Ved en sterkere sentralisering skal det vinnes større innflytelse og kontroll fra nazipampenes side. En fagforening som er fratatt sin selvbestemmelsesrett er ikke lenger noen fagforening. Arbeiderne tvinges til å betale sin kontingent, hvis ikke skal nazipampene sende over til Gestapo en liste over de motvillige. Ved siden av denne aktivitet har nazipampene som sin hovedoppgave å holde arbeidernes lønninger nede på ~~XXXXXX~~ sultgrensen.

Arbeiderne og deres tillitsmenn vil ikke ha noen befattning med de planer som søkes gjennomført. Vi har hele tiden holdt fast ved ånden i vår fagbevegelse som alene kan nyreise en

F R I F A G B E V E G L S E .